

NATUR- OG KULTURLANDSKABSREJSE . FORSOMMER 2025

CENTRAL GRÆKENLAND

NORDVEST OG VESTLIGE
PELOPONNES OG LEFKADA

Arrangør: Rejseleder Flemming Thorning-Lund
Teknisk arrangør: Euro Tourist A/S
Rejseformidler: Folkeuniversitetet i Aalborg

NATUR- OG KULTURLANDSKABSREJSE

Forsommer 2025 (12 dage; 25. marts - 5. april)

CENTRAL GRÆKENLAND

NORDVEST OG VESTLIGE
PELOPONNES OG LEFKADA

REJSELEDER OG ARRANGØR

Botaniker og naturvejleder Flemming Thorning-Lund, Frederikshavn.

Flemming, der er en særdeles erfaren rejseleder og botaniker, har i mere end 45 år arbejdet med den europæiske flora fra Island i nord til en række middelhavslande i syd.

Flemming har gennem talrige år i samarbejde med bl.a. Folkeuniversitetet i Aalborg arrangeret og ledet natur- og kulturlandskabsrejser til rejsemål rundt om i Europa, Grønland, Nordafrika, Australien og Argentina. Senest er Sydafrika blevet indlemmet som rejsemål.

Rejsen er arrangeret af rejseleder Flemming Thorning-Lund i samarbejde med Euro Tourist A/S. Rejseformidler er Folkeuniversitetet i Aalborg.

Foto, forside (stort foto):

Porto Katsiki. Sydlige Lefkada. På grund af kalkbjergene er vandet tyrkisblåt.

Fotos, side 2 (fra oven):

1) *Anemone apennina* subsp. *blanda*. En blandt mange arter af tidlige forårsblomster.

2) Art af viol. En anden tidligt blomstrende karakterplante.

3) Blåblomstret form af *Iris attica*.

Index

Rejsefakta	05
Dagsprogrammer	11
Praktisk	22
Kort	23
Fototext/-sider	24

Rejsefakta

Rejsetidspunktet er derfor valgt for at deltagerne kan få mulighed for at opleve det græske forår i al sin pragt, og for at kunne opleve det mylder af plantearter med sit høje indhold af løg- og knoldvækster. På samme tid vil deltagerne få mangfoldige prøver på områdets rige fuglesang.

De talrige laguner, som er et særpræg for kysten mellem De Ioniske øer og det vestlige fastland, vil blive inddraget i dagsaktiviteterne i rigt mål. Det gælder især for det meget store indlands-svådområde. Amvrakikos Golf, der regnes for et af Europas vigtigste vådområder med dets mange arter af store vade- og svømmefugle.

Som nye kulturmindestykker besøges to af Grækenlands absolut vigtigste antikke mindestykker, Delfi, der ligger ind til de mægtige Parnassos bjerge, samt Olympia, der befinder sig i et vidtstrakt slettelandskab beliggende imellem to mindre floder, Alpheios og Kladeos vest for Pyrgos.

Som en del af denne introduktion til rejsen vil en række fotos give læseren en tydelig indtryk af nogle af de planter, plantesamfund samt naturområder, vi vil opleve på rejsen. Desuden vil der blive bragt en række fotos, som fortæller mangt og meget om landområdets 'kulturelle baggrund' siden antikken.

Fotos, side 4 (fra oven):

- 1) Vidtstrakte nåleskove dominerer kalkklippernes vegetation.
- 2) Ædelgeanens Mistelten. Denne helsenylter er udbredt på Græsk Ædelgran i Parnassos.
- 3) Krokus, *Crocus Nivalis*.

Fotos

Alle fotos i dette program er taget i forbindelse med forberedelsesrejser, som er gennemført forud for rejsen, på lokaliteter, som alle indgår i rejsen.

Introduktion til Peloponnes

Peloponnes, der har et landareal på 21.549 km², forlænger den sydlige del af det græske fastland, hvorfra det er adskilt af Korinth bugten mod nord og af den Saroniske Bugt mod nordøst. I teknisk forstand blev Peloponnes en ø, da Korinth kanalen fremstod færdigudgravet (1893). I nutiden er den store halvø forbundet med Fastlands-Grækenland to steder. Nær byen af samme navn i øst og længere mod vest, hvor en moderne bro 'Rion-Antirion' forbinder Rio nær Patras med Antirrio, (færdiggjort i 2004) på den anden side af Korinth Bugten.

Peloponnes er omgivet af to grupper af øer: De Saroniske øer mod øst og De Ioniske øer, hvoraf seks ligger vest for det græske hovedland. Den syvende, Kythira ligger syd for Prefekturet Laconia i forlængelse af Epidaurus-halvøen Limeria.

Det Joniske hav, der adskiller Grækenland fra Italien, rummer de dybeste havafsnit i Middelhavet med Calypsodybet (5.267 meter) som det dybeste.

Klima, plantestrømme og endemisme

Landets klima nær havets overflade indtil omkring 200 meters højde er typisk for alle middelhavets kyster fra Adriaterhavet i nord til Nordafrikas kyster – om end der kan være betragtelige lokale forskelle.

Vintrene er generelt meget milde og relativt nedbørsrige, hvorimod somrene er varme og tørre til meget tørre. Fra maj til omkring november falder der kun ringe nedbør. Denne generelle beskrivelse af årstidernes vekslen kan være udsat for betydelig lokal variation. I sommerhalvårets løb passerer der med ujævne mellemrum vandrede lavtryk vestfra. Lavtrykkene, der ofte har rod i Atlanterhavet, opsamlers på deres vej videre mod øst ofte betragtelige mængder af vand, der undervejs frigives og kommer den tørstende natur til gavn.

Omfanget af dette nedbørmæssige supplement er udsat for store svingninger i sommerhalvårets løb – og fra år til år. De fleste græske bjergegne modtager derimod betydelige nedbørmængder såvel sommer som vinter. Bjergenes klima er desuden præget af store temperaturforskelle med udpræget kolde vintre og varme til stedvist meget varme somre.

Foto, side 6:
Iris attica, En tidligt blomstrende, meget smuk Iris art knyttet til kalkbjerge.

Grækenland, der ligger som et brohoved i det sydøstligste hjørne af Europa, har igennem årmillioner været mål for invasioner af arter af såvel planter som dyr. For planternes vedkommende er der gennem tiden ankommet myriader af arter til dette hjørne af Europa fra såvel nord og syd som fra vest og øst. I denne smeltedigel af tilstedeværende 'puljer af gener' - i form af talløse mængder af arter - har såvel evolution som hybriddannelse og introgression medført, at utallige nye arter 'er opstået' og talrige heraf igen gået til grunde.

Man har beskrevet den græske flora som et resultat af 'trafikken' på en botanisk korsvej, hvor nord-sydgående 'plantestrømme' har mødt øst-vestgående. Resultatet er ikke helt overraskende, at den græske flora er utrolig artsrig med et indhold af blomsterplanter (karplanter), der overstiger 6.500. Intet andet land i Europa kan udvise en sådan planterigdom. Et andet karakteristisk element er landets høje indhold af endemiske arter. Det vil sige planter, der har en mere eller mindre snæver geografisk udbredelse. Den høje grad af endemisme tilskrives landets geologiske og topografiske kompleksitet, den meget betydelige klimatiske variation, som præger landet, samt menneskelig indvirkning på naturgrundlaget gennem årtusinder (skovrydning og overgræsning).

Den seneste opgørelse over antallet af endemiske arter er opgjort til 752 taxa /arter og underarter (Tan & Latrou, 2001). Dette tal er i dag forældet, idet det hvert år opdages nye, endemiske arter.

Halvøen Peloponnes rummer nogle af Grækenlands rigeste og mere uberørte landområder, hvor landbrugets driftsformer mange steder fremdeles udføres med stor respekt for naturgrundlaget. Hele Peloponnes udgør dertil en kilde af kulturhistorisk rigdom med rødder, der går helt tilbage til antikken, ja endnu videre tilbage i tid til de første spor efter menneskets tilstedeværelse på halvøen.

På de følgende sider gøres der rede for en omfattende mængde af de talrige seværdigheder og naturoplevelser, som 'dag-for-dag' vil indgå i den kommende rejse. Dette sker samtidig med, at rejseforløbet gennemgås fra den første dag til rejsens slutning. Ved at 'slå de enkelte emneområder op' via nettet vil man få et dybere kendskab til de enkelte steder og fænomener. Eksempler herpå – nethenvisninger – er vist i 'dagsprogrammerne

Orkideerne, flerårige knoldvækster

Der er gjort særlig meget ud af at beskrive en meget stor gruppe af knoldvækster, orkideerne med denne brochure af flere grunde. Denne gruppe af planter, der er vidt udbredt i Sydøst-Europa, ikke mindst i Grækenland, dominerer floren i det tidlige forår og i forsommeren.

De europæiske orkideer, der alle er jordlevende, er for de flestes vedkommende flerårige knoldvækster, der som gruppe udgør et fornemt eksempel på seksuelt vildledende bestøvningsforhold, der kan herske mellem planter (her orkideer) og dyr (flyvende insekter) inden for gruppen af bier, humlebier med flere. Inden for denne uhyre artsrige plantefamilie, orkideerne tiltrækker blomster (latin: Ophrus) sig særlig opmærksomhed. 'Ophrys' er afledt af græsk og betyder oversat 'Øjenbryn'.

Ifølge forfatterne til det store værk om europæiske orkideer 'Field Guide to the Orchids of Europa and the Mediterranean' (Kew Gardens, 2019), Henrik Æ. Pedersen med flere, kan blomsterne deles i 22 arter og fem forholdsvis stabile hybridkomplekser. Men da hybriderne/afkommet forholdsvis ofte er fertile, dvs. i stand til at indgå i nye kombinationer ('krydse videre') med såvel andre hybride former som tilbage mod forældrearterne, kan en

præcis bestemmelse af givne plante, ofte være forbundet med betydelig vanskelighed.

På rejsen vil deltagerne ved flere tilfælde stifte bekendtskab med denne problemstilling. Ved at præsentere relativt mange arter af slægten, blomst med denne brochure, vil jeg have 'taget hul' på enkelte af de mange store oplevelser, den kommende rejse vil byde på.

*Foto, side 9:
Græsk Ædelgran med utallige individer
af Ædelgran-Mistelten.*

DAGSPROGRAMMER

Tirsdag, den 25. marts

Dag 1. Udrejse

Samlet udrejse fra Kastrup lufthavn kl. 09.00 med SK777. Forventet ankomst til Athens lufthavn kl. 13.10. Vi afhentes af Athena, vores buschauffør, for hele rejsen.

Bussen har rigelig plads til såvel passagerer (max. 15) som bagage.

Med få stop kører vi direkte til 'Hotel 'Philippos' i Livadia.

Fotos, side 10 (fra oven):

- 1) Fuglemælk, *ornithogalum cf. collinum*. I baggrunden stor Tusindfryd, *Bellis sylvestris*
- 2) *Fumana arabica*, En lav busk, der står nær Soløje, med forholdsvis store blomster.
- 3) *Ornithogalum cf. ssp. excapum*.

Foto, side 12:

Lagune ved byen Itoliko. Netfisker.

Fotos, side 13 (fra oven):

- 1) Art af *Cuscuta*, Silke, en helsnylter. Foretrækker at snylte på Busk-Timian, hvorfra den breder sig ud over andre tilgængelige arter.
- 2) *Dorychnium hirsutum*. En kløvelignende art, som er udbredt på tør sandet bund nederst
- 3) *Colchium* art. Bladbærende under blomstring.

Fotos, side 14 (fra oven):

- 1) Gruset strandvold, Lefkada. Art af vortemælk, *Euphorbia paralias*.
- 2) Gruset strandvold, Lefkada. Forekomst af Hornskulpe.

Foto, side 15:

Erica multiflora. Efterårsblomstrende art af klokkelyng. I Frygana. Kun på de centrale Ioniske øer, heriblandt Lefkada.

Vi tilbringer de kommende to nætter på hotellet.

Efter ankomst og indkvartering er der et par timer til egen disposition, før den fælles middag vil blive serveret enten på samme hotel eller på nærliggende taverna. Aftensmaden den første aften er med i prisen, men ikke drikkevarerne. Første nat på rejsen.

Onsdag, den 26. marts

Dag 2. Bjergområdet Parnassos

Hele dagen gennemføres i bjergområdet Parnassos.

Kl. 09.00 køres der fra hotellet imod og frem til den nærliggende by, Arahova.

Fra Arahova kører vi ind i bjergområdet frem til et vidtstrakt, stenet slettelandskab (kalksten) der rummer en artsrig flora rig på bl.a. knoldvækster. Den halvsjældne og meget smukke art af iris, *Iris attica*, optræder på dette sted i to farvetyper, blå og gul.

Kørslen fortsættes derefter over et større fritids- og husområde, derefter igennem et bjergigt område frem til Parnassos Ski Center. Undervejs gør vi en række stop for at beundre den tidlige forårsflora. Fra centerområdet kører vi imod bjerglandsbyen Polydrosus, igennem vidtstrakte skovområder, der på denne årstid kan fremvise rene blomsterenge domineret af violer, crocus og anemoner.

Den medbragte madpakke indtages et passende sted undervejs før ankomsten til Polydrosus, hvor der bliver afsat tid til et cafébesøg i den yderst charmerende landsby.

Herfra returnerer vi til 'Hotel Philippos'.

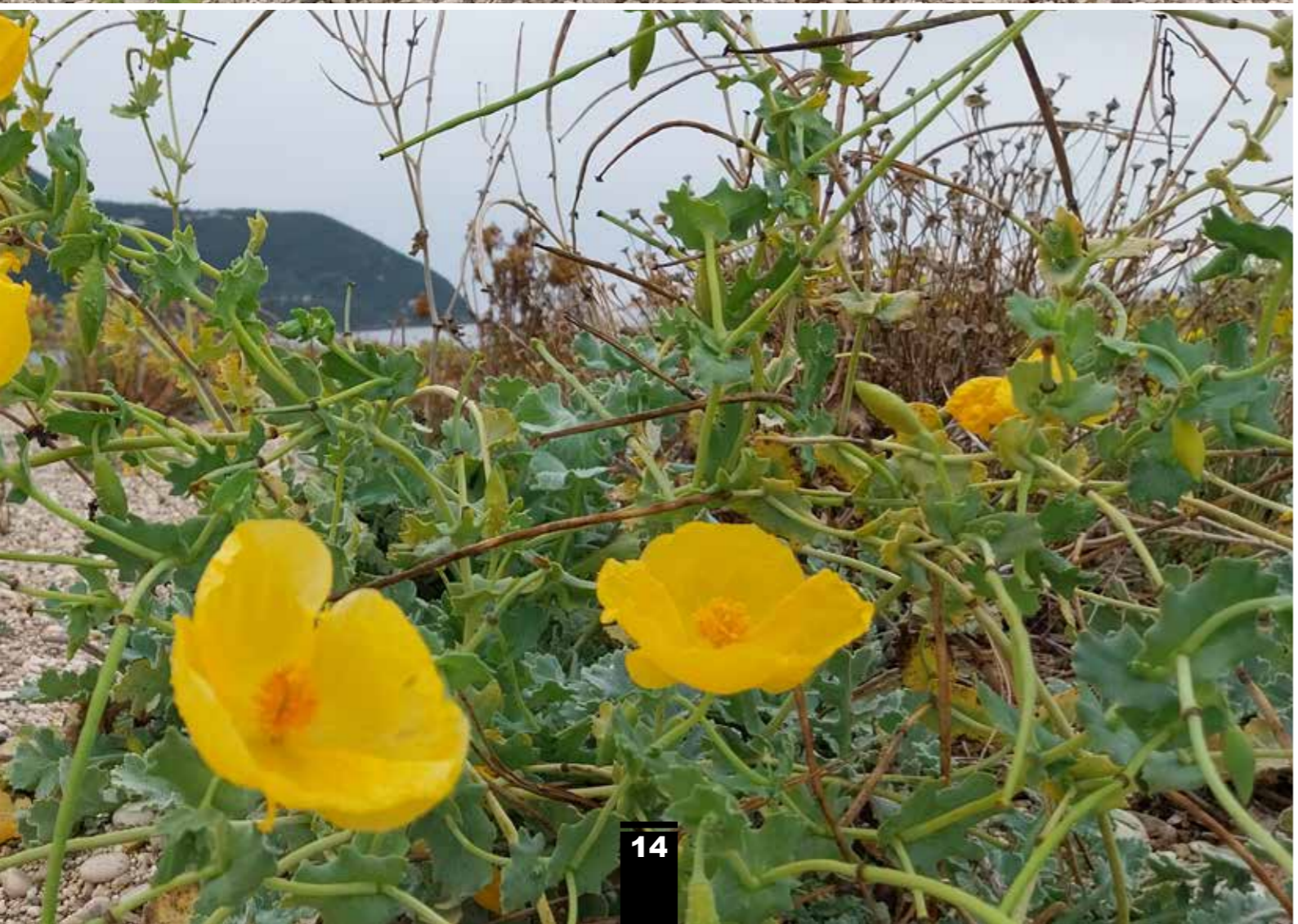
Aftensmaden vil være for egen regning. Anden nat på rejsen.

12

13

14

15

Torsdag, den 27. marts **Dag 3. Delfi**

Afgang fra 'Hotel Philippos' kl. 09.00 tjl Delfi.

Ankommet hertil forlades bussen, idet vi gennemfører et samlet museumsbesøg, hvor byens arkæologiske museum - et af de vigtigste museer i Grækenland, hvor bl.a. den verdenskendte skulptur 'Vognstyrelsen' er udstillet - først besøges. Tiden: Mykensk tid, ca. 1.600 - 1.100 f.Kr. Frem til Byzantisk tid, ca. 330 - 1.453. Derefter besøges væsentlige dele af det arkæologiske område, der ligger ind til museet. Samlet stop i Delfi, ca. 2 timer.

Kørslen fortsættes ad kystvejen med enkelte stop undervejs for at botanisere og indtage dagens medbragte frokost et passende sted undervejs. Dagens endemål, der også udgør overnatningsstedet for den kommende nat, Messologhi, nås ud på eftermiddagen. Køreturen, der foregår på nordsiden af Korinthkanalen byder på talrige spektakulære udsyn, der indbyder til mange stop. Forinden indkvarteringen på 'Hotel Theoxenia' besøges nogle af de meget fuglerige laguner, der omgiver Messologhi.

Efter et kortere ophold på hotellet kører vi til en nærliggende taverna, hvor der spises aftensmad, igen for egen regning. Efter aftensmaden køres retur til hotellet og den tredje nat på rejsen.

Fredag, den 28. marts **Dag 4. Fra Messologhi til Lefkada town**

Hotellet forlades kl. 09.00, og der køres imod Etoliko. Overordnet har vi den Ioniske ø, Lefkada som dagens endemål.

De første stop denne dag bliver eksempler på laguner, der rummer et rigt fugleliv, heriblandt talrige flamingoer.

Ankommet til Etoliko gøres et kortere stop, dels for at få et indtryk af en karakteristisk lagune-landsby, dels, hvis heldet er med os at se, hvorledes det lokale netfiskeri finder sted. Vi følger kystlinjen fra Itoliko og kører gennem bl.a. Neochori og Astakos.

Dagens frokostpakke indtages et sted på kyststrækningen Astakos og Mytikas. I den langstrakte og kystnære landsby, Mytikas, der er præget af betydelig oprindelig, afsættes der tid til et kortere besøg. Bl.a. besøges den lille fiskerihavn, hvorfra der er overfartsmulighed til den mindre, nærliggende ø, Kalamos. I Mytikas udspringer Europas længste strand, den 22 kilometer lange og ind til 80 meter brede sandstrand, 'Monolithi' Beach.

Dagens forlægning mod Lefkada genoptages, og vi fortsætter imod Vonitsa, som ligger ud til den meget store, lukkede havbugt, Amvrakikos Golf, et af Grækenlands største og i biologisk forstand mest værdifulde marine naturområder i det hele taget. Golfen er lavvandet, og dens nordlige bred er afbrudt af adskillige sumpe, hvoraf store strækninger udgør et komplekst flodmundingssystem. Floderne, Louros og Arta løber ud i golfen og tilfører denne betydelige mængder af ferskvand. Af denne årsag er saltholdigheden i golfen væsentlig lavere her end i det tilgrænsende dybhav, Det Ioniske Hav. Vandtemperaturerne er til gengæld betydeligt højere end dybhavets. Begge forhold som øver betydelig indflydelse på hele vådområdets biologi. Bugten omfatter laguner, der er meget vigtige for fuglelivet og på grund af sin økologiske betydning udpeget til 'vådområde af international betydning' (Ramsar Konventionen). Knyttet til bugtens næringsrige vand udfolder der sig endvidere et rigt fiskeliv

domineret af arter som Grå Mule, Europæisk Ål, Søtunge samt små krebsdyr som rejer.

Vi indtager aftensmaden i Havnebyen, Vonitsa. Med i rejsens pris.

Derefter færdiggør vi dagens kørerute, der slutteligt bringer os til Lefkada town og vort tredje bosted, 'Lefkadio Suites'. Her skal vi tilbringe de kommende fire nætter. Indkvartering og fjerde nat på rejsen.

Lørdag, den 29. marts **Dag 5. Arta, Amvrakikos Golf og Koronisia**

'Lefkadio Suites' forlades kl. 09.00.

Dagen omfatter besøg i bl.a. Arta og Amvrakikos Golf med besøg i landsbyen, Koronisia (på spidsen af landtangen).

Dagens første stop sker umiddelbart efter den lille landsby, Paliabela, (Paliambela), som rummer et mindre naturområde beliggende ind til vejen, rigt på orkideer.

Vi fortsætter gennem Amfilochia til Arta. Derefter køres til en af denne bys klenodier, middelalderbroen, der fører over floden, Erachthos. Broen er sandsynligvis en osmannisk konstruktion, opført af stenblokke. Broen stod færdigbygget i 1612. Broen er 4 meter bred og 142 meter lang. Fra 1881 ind til 1912 var broens højeste punkt (12 m.) grænsen mellem Det osmanniske Rige og Kongeriget Grækenland. Efter udbruddet af Den første Balkankrig i 1912 ændredes grænsedragningen mellem de to lande. Ind til broen finder vi et enestående velbevaret eksempel på en Orientalisk Platan af meget høj alder, der pryder en tilstødende torveplads stødende op til en taverna.

Fra den gamle bro fortsættes kørslen mod sydvest ad landtangen hele vejen ud til landsbyen, Koronissia med adskillige stop undervejs. I det hele taget vil vi denne dag rette vores opmærksomhed imod Amvrakikos Golf som det orverordnede tema. Kirken i Koronisia er Sognekirke for landsbyen). Fra Koronisia køres via Preveza til Vonitsa og videre til Lefkada by.

Inden hjemkørslen til hotellet spises der i Lefkada by. Dette sker igen for egen regning. Som afslutning på dagen returneres til hotellet. Femte nat på rejsen.

Søndag, den 30. marts **Dag 6. Naboøen Meganisi**

Vi besøger naboøen, Meganisi, men forinden kører vi til et strandområde, hvor 4 vindmøller er placeret mellem havet og lagunen.

Området, der er præget af meget stor artsdiversitet, rummer såvel tørre-meget tørre habitater, som våde-gennemvåde. Der forekommer følgelig mange yderst karakteristiske plantesamfund, som nærmere vil blive iagttaget.

Derefter kører vi videre til havnen i Nidri med ombordstigning på færgen 'Meganisi', der afgår kl. 12.15 mod Meganisi. Rundtur på øen. Øen er meget grøn og henligger for størstepartens vedkommende i naturtilstand. Det smalle sund mellem Meganisi og Lefkada nær et lille kapel, Agh. Ioannis byder på adskillige vadefugle, bl.a. flamingoer.

Der findes tre mindre bysamfund, som alle er præget af betydelig oprindelig. Byen Vathi, som omkranser et charmerende havneområde, aflægges et besøg.

I en anden af øens små landsbyer, Katomeri, havde vi forinden besøgt kirken og kirkgården. Efter besøget i Vathi kører vi til Limonari, stopper forinden for at botanisere langs vejsiden og vejkrattene de få hundrede meter ned til strandområdet.

Returrejsen til Lefkas finder sted kl. 17.30. På tilbagerejsen sejler vi tæt på øen, Skorpios, der i mere end én generation var i Onasis slægtens eje.

Efter ankomst til havneområdet spises der aftensmad for egen regning. Derefter køres tilbage til hotellet.
Sjette nat på rejsen

Mandag den 31. marts Dag 7. Rundtur på Lefkada

Med afgang fra hotellet kl. 09.00 køres mod Athani.

Det første område, der skal besøges, ligger i nærheden af Athani. Området udgøres primært af ældre olivenlunde.

Herfra fortsættes videre til Porto Katsiki med flere stop undervejs for at botanisere og nyde udsigterne. Porto Katsiki ligger særdeles naturskønt omgivet af hvide kalkklipper. Der bliver rig lejlighed til at botanisere i artsrige plantesamfund. Desuden besøges strandområdet. Porto Katsiki forlades, og der køres til Kalamitsi og herfra videre fra til Agh. Nikitas (kystrute). Dette område er bjergrigt og turen med de kystnære småbyer og isoleret beliggende kapeller mod vest, ud imod Det Ioniske Hav er bjergtænde.

Ankommet til Lefkada town parkeres i havneområdet for at spise middag for egen regning.

Derefter retur til hotellet.
Syvende nat på rejsen.

Tirsdag den 01. april Dag 8. Amphilochia og Korinth Kanal

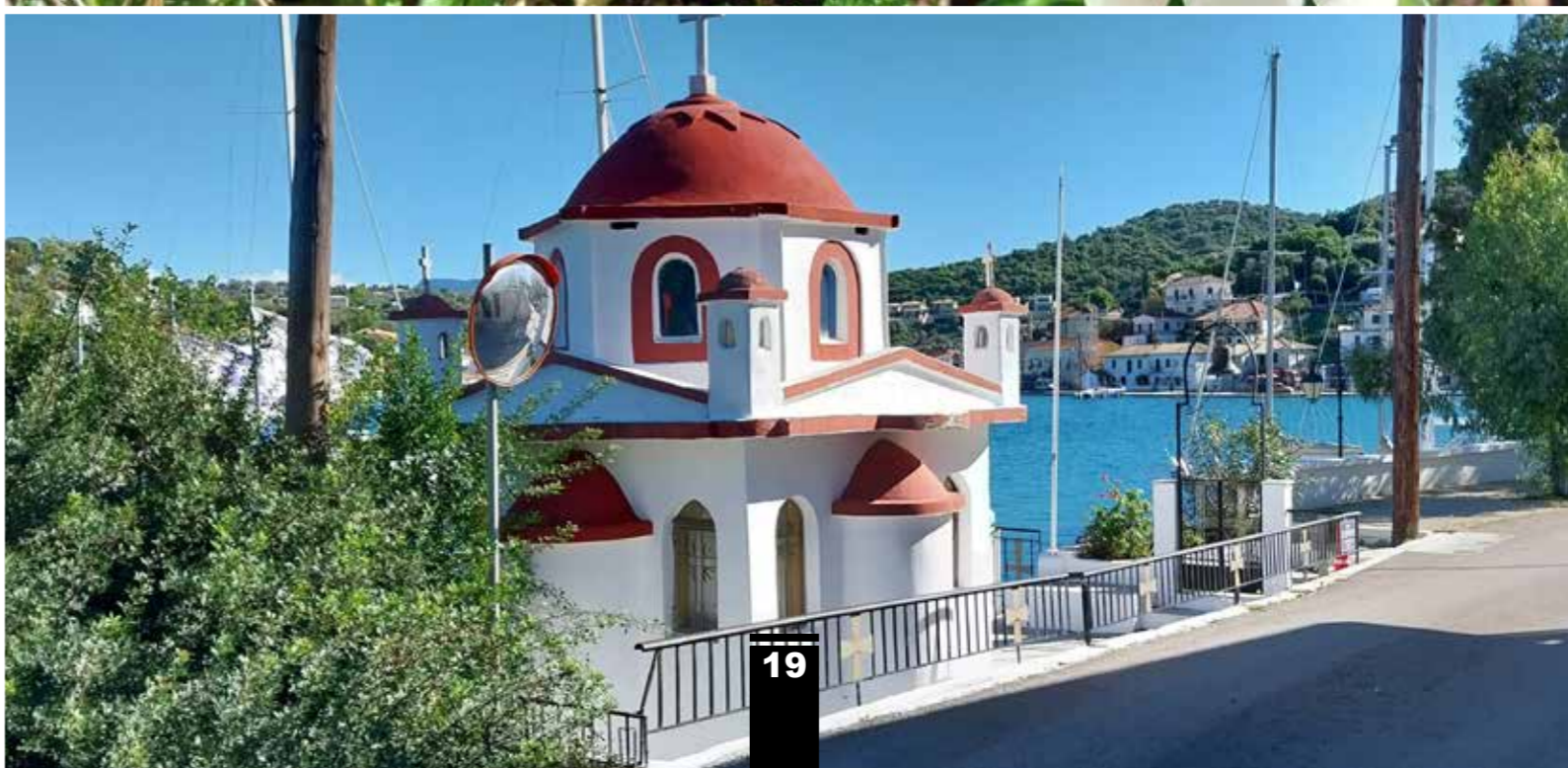
Vi forlader 'Lefkadio Suites'. Foran os ligger en længere forlægning, der vil bringe os fra Lefkade via Amphilochia til Kilini, der befinder sig på vestsiden af halvøen, Peloponnes.

Fra Amphilochia køres via motorvejen til Eto-liko, hvor motorvejen forlades. Herfra fortsættes videre mod Panetolio. Med et kortere stop før Panetolio fortsætter vi gennem et meget dramatisk klippesystem, der skærer sig dybt gennem landskabet.

Herinde indtager vi vores medbragte madpakke. På den videre færd passeres broen over Korinth Kanal. Ankommet til Rio og derefter Patra kører vi med kortere stop ad kystvejen frem til vores kommende overnatningssted i havnebyen, Kilini, hvor vi skal bo to nætter på 'Hotel Glarentza'.

Aftensmaden, der er for egen regning, kan indtages på taverna (flere muligheder) i havneområdet.
Ottende nat på rejsen.

Fotos, side 19 (fra oven):
1) Almindelig Myrte i krat ved kysten.
2) *Crocus boryi* - Meganisi, i forsømt olivenlund.
3) Kirke i hovedbyen, Vathi.

Onsdag, den 02. april Dag 9. Kalogria

Besøg i 'Wetland of Kalogria' via Nea Manoladha, videre til Lapas, Metochi.

Området udgøres af et stort sammenhængende vådområde præget af sumpe og mindre søområder. Det er svært tilgængeligt og særdeles fuglerigt. Store flokke af Flamingoer og Sort Ibis blev iagttaget. Vi forlader bussen flere gange undervejs for at vandre langs vejsiden og lade de mange indtryk bundfælde sig.

Det meget store vådområde, Kalogria Wetland, der ligger på spidsen af Nordvest Peleponnes udgøres af ca. 6.000 ha stort lavlandsområde, der omfatter strandenge, braklagte laguner, store arealer dækket af tagrør, områder dækket af kystklitter og skovstrækninger dækket af nåleskov (Pinje). Pinjen er en af Middelhavsområdets vigtigste arter af nåletræ. Som oprindelig vildtvoksende art er dens status diskuteret i Grækenland, men forekomsterne på vestsiden af Peleponnes ved Kalogria opfattes som oprindelige for arten.

Humane aktiviteter som agerbrug, husdyrproduktion, fiskeri og jagt finder ligeledes sted i dette område.

Strandområdet besøges med mulighed for café. Derefter returneres til vådområdet, hvor flere forskelligartede habitater med betydelig artsrigdom undersøges nærmere.

Undervejs passerer vi et mindre kapel, Agh. Petrou, der ligger omgivet af fuglerige laguner. Områdets geologi domineres af kalksten og bærer tydeligt præg af tidligere tiders vulkanisme. Fyrtårnet, Cape Araksos med omgivelser besøges ligledes.

Tilbage til Killini, hotellet.
Aftensmaden er fri.
Niende nat på rejsen

Torsdag den 03. april Dag 10. Olympia

Om morgenen forlades 'Hotel 'Glarentza med retning mod et af landets mest betydningsfulde fortidsmindeområder, Olympia via Pyrgos. Der afsættes tid til et længerevarende besøg i Olympia, hvor de første hellenere slog sig ned ca. 2.000 år f.Kr.

De første bosættere, der ankom til dette område, kendte intet til Zeus og Olympens guder. Ifølge traditionen tilbad de Kronos, far til Zeus. Det grønne, meget frodige landskab omkring Olympia strækker sig i form af en stor slette imellem to mindre floder, Alpheios og Kladeos. Det imponerende bakkelandskab, som afgræsser den nordlige del af Olympiasletten, var dedikeret til ham, som dets navn, Kronion antyder. (Denne fortælling, der er baseret på arkæologiske fund, er fortalt af Manolis Andronocos, professor i Archaeology ved University of Saloniki. (Athen 1982)). De første olympiske lege blev afholdt her i dette område i år 776 f.Kr. Flere steder i området finder der pt. udgravninger sted.

Efter nærmere instruktion samles vi igen efter afsluttet besøg ved den parkerede bus for samlet at spadserer til en nærliggende café.

Efter afsluttet besøg i Olympia køres imod Vasiliki, og herfra videre til et større område med olivenlunde, hvor floraen er særlig artsrig. Især er variationen af forskellige arter af orkideer bemærkelsesværdig.

Kørslen genoptages i retning imod Zatouna og Dhimitsana med et stop i dette yderst bjergrige område med de mest betagende udsyn.

Den videre kørsel bringer os derefter frem til dagens endemål, Tripoli.

Ankommet til Tripoli kører vi direkte frem til 'Hotel Meinalon Resort', hvor vi sættes af bussen med vores bagage ved den store torveplads, 'Areos Square'.

Indkvartering på hotellet for de kommende to nætter.
Efter indkvarteringen vandrer vi i samlet flok via et forretningsstrøg frem til en mindre torveplads, hvor aftensmaden bliver serveret med i prisen.
10. nat på rejsen.

Fredag, den 04. april Dag 11. Tripoli og Lake Stymphalia

Afgang fra Tripoli til Lake Stymphalia.

Fra hotellet køres igennem Levidhi og herfra videre imod Lake Stymphalia med en del stop undervejs.
Lake Stymphalia var hjemsted for en gruppe af de mytologiske fugle med vinger af stål så skarpe som knive. De huserede ifølge traditionen i området ved søen, Lake Stymphalie, og spredte skræk og rædsel.
Kong Eurystheus ansætter på Heras anbefaling (hustru til Zeus) halvguden Heracles i sin tjeneste, og giver ham 12 arbejdsopgaver. Heracles er søn af Alkmene, dronning af Theben og Zeus. En af disse opgaver består i at befri Stymphalia området for de stymphaliske fugle.

Inden vi besøger selve søområdet, botaniserer vi i bjergområdets SV del, hvor de anvendte dyrkningsformer igennem en længere årrække har begunstiget udviklingen af meget orkiderige plantesamfund uden brug af pestisider. Senere besøges den nærliggende drypstenshule, Kapsia Cave. Besøget formidles af en guide. Kapsia Cave er opført på listen over de mest spektakulære græske drypstenshuler overhovedet.

Herefter returneres til Tripoli og hotellet.

Aftensmaden, der er med i prisen, serveres på en restaurant, valgt af rejselederen.
11. nat på rejsen.

Lørdag, den 05. april Dag 12. Hjemrejse

Afgang fra Tripoli til lufthavnen.

Hotellet forlades og Athina kører os mod Athen lufthavn.

Vi stopper ved Korinth kanalen, hvor det imponerende bygningsværk kan iagttages fra nærmeste hold.

Desuden bliver der tid til en sidste forfriskning i caféområdet.
Den sidste del af køreturen til Athens lufthavn foregår ad motorvej.

Kl.11.35 ankomst til lufthavnsområdet. Afsked med Athina.

Hjemrejse med flyafgang kl. 13.35. Forventet ankomst til Kastrup kl. 15.55.
Herfra videre hjemrejse til evt. anden destination.

PRAKTISK

Valg af rejseperiode

Rejsen afvikles fra den 25. marts til den 05. april 2025 (12 dage med 11 overnatninger).

I forhold til gennemførelse af tidligere rejser til tilsvarende områder i Grækenland er begyndelsestidspunktet fremrykket med ca. 1 uge, hvilket tilskrives den vejrmæssige udvikling igennem de senere år, hvor vinterens nedbør generelt har været lavere samtidig med, at vinternedbøren ophører tidligere. I samme periode har de syd-europæiske lande, herunder Grækenland oplevet stigende temperaturer.

Rejsens pris

Indkvartering på dobbeltværelse: 19.500 DKK.
Indkvartering på enkeltværelse: 21.500 DKK.

Da rejsen indledes og afsluttes i Kastrup Lufthavn påhviler det deltagerne fra provinsen selv at afholde udgiften dertil.

Deltagere, der ønsker at anvende dansk indenrigsfly til formålet, bedes angive det ved evt. bestilling af rejsen med angivelse af hvilken lufthavn, man ønsker at benytte sig af.

Prisen inkluderer:

- Fly Kastrup-Athen/retur
- 11 overnatninger B/B
- 11 x lunch
- 3 x middag
- Besøg på kulturelle/historiske 'sites', Delfi og Olympia
- Dansk rejseleder
- Rejsen er omfattet af Rejsegarantifonden

Tilmelding

Euro Tourist
info@eurotourist.dk / t. 98113400
www.eurotourist.dk

Folkeuniversitetet i Aalborg
info@fuaalborg.dk / t. 98167500
www.fuaalborg.dk

Rejsearrangør og -leder
Flemming Thorning-Lund
ftl@mail.dk / t. 40744490

Betaling

Efter tilmelding modtager du en bekræftelse fra Euro Tourist med anmodning om indbetaling af depositum kr. 3.000 pr. person samt tidspunkt for indbetaling af rejsens restbeløb. Depositum bedes indbetalt senest 8 dage efter tilmelding.

Restbeløbet betales senest 60 dage før afrejsen. Der fremsendes opkrævning fra Euro Tourist.

Forsikringer med videre

Bemærk venligst, at der *ikke* er medtaget en afbestillingsforsikring i rejsens pris i tilfælde af opstået sygdom/eller anden forhindring forud for rejsens begyndelse. Desuden påhviler det den enkelte selv at tegne en rejseforsikring i tilfælde af eventuel opstået sygdom på selve rejsen. Rejsen er omfattet af Rejsegarantifonden nr. 1018.

Deltagerantal

Deltagerantallet er begrænset til max. 15 personer; heri inkluderet rejselederen.

Maden undervejs

Alle morgenmåltider vil blive indtaget på hotellerne. 3 middage er inkluderet i rejsens pris. Samtlige 11 frokoster er medtaget i rejsens pris. Frokosterne vil som en hovedregel blive indtaget 'i det fri' midt på dagen. Vand er her ligeledes inkluderet. Øvrige drikkevarer er for egen regning.

Ansvarlige

Rejsearrangør og -leder: Flemming Thorning-Lund.

Teknisk arrangør: Euro Tourist (medlem af Danmarks Rejsebureauforening og Rejsegarantifonden).

Rejseformidler: Folkeuniversitetet i Aalborg.

Rejsebreve

Deltagerne vil i det videre forløb modtage yderligere informationer i form af kortere rejsebreve.

Eventuelle spørgsmål

Rejseleder Flemming Thorning-Lund
ftl@mail.dk / t. 40744490

Euro Tourist, rejsekonsulent Hans Berthelsen
hans@eurotourist.dk / t. 96301993

GRÆKENLAND MED LEFKADA OG PELOPONNES

FOTOTEXTER

Siderne 25-47:

Foto, side 25 (til højre):

Anemone appennina subsp. *blanda*

Fotos, side 26 (fra oven):

- 1) Kirke ved Katomeri.
- 2) Kirkegård, Katomeri. Familiebegravelse.
- 3) Meganisi. olivenlunde er ofte biodiversitetsrige. Her ses Kantarel.

Fotos, side 27 (fra oven):

- 1) Mindre kapel, Meganisi. Agh. Ioannis.
- 2) *Styrax officinalis* i strandkrat.
- 3) En af forårets meget smukke gyvellignende buske, *Calicotome villosa*.

Foto, side 28-29 (øverst):

Opgivet olivenlund, dyrkningsmæssigt. Meganisi.

Foto, side 28 (nederst):

Den ca. 1.000 år gamle Orientalisk Platan ved Arta-broen hører til landets ældste.

Foto, side 29 (nederst):

Orange Citronsommerfugl, *Gonepteryx cleopatra*, besøger en art af Kællingetand.

Foto, side 30:

Malva arborea, Træ-Vortemælk voksende på landtange i Amvrakikos Golf.

Fotos, side 31 (fra venstre):

- 1) Horndrager, *Anacamptis pyramidalis* voksende i mængder på kystnære bakker. Kalogria Wetland.
- 2) *Seraphias lingua*, Tunge-Seraphias.

Fotos, side 32 (fra oven):

- 1) Koronisia, landsby på landtangen, der skærer sig ind i Amvrakikos golfen. Kirken nævnes i 1100-tallet, og er hovedkirke i regionen Arta.
- 2) Middelalderlig stenbro, Arta.
- 3) *Antedeschia aethiopica*, 'Hvid Kalla'. Kalla, oprindelse, Syd-Afrika. Ofte forvildet i vådområder.

Fotos, side 33 (fra oven):

- 1) *Antedeschia aethiopica*, 'Hvid Kalla'.
- 2) *Aster pannonicum* i vådområde, Kalogria.

- 3) *Cotula coronaria*, *Cotula* er en sukkulent, etårig plante, der ofte former 'mætter' på tidvis oversvømmet bund. Oprindelsesland, Sydafrika.

Fotos, side 34 (fra oven):

- 1) Flamingoer ses i det fjerne, Kalogria Wetland. I forgrunden th. ses tamarisk buske.
- 2) Kalogria Wetland. Vidtstrakte Pinje skove nær havet. Pinjen betragtes i dette område som en oprindelig vildtvoksende græsk art.
- 3) Kapel i Kalogria Wetland. Agh. Petrou.

Fotos, side 35 (fra oven):

- 1) *Reseda alba* i kanten af Lake Stymphalia.
- 2) Pigæble på sandet bund vest for Araxox, Kalogria Wetland.
- 3) Pinje skov, Kalogria Wetland.

Fotos, side 36:

- 1) Igangværende udgravning i Fortidsmindeområdet, Olympia (øverst t.v.).
- 2) Parti af templet, Philippion (øverst t.h.). Philippion er en cirkulær ionisk helligdom, en såkaldt Tholos, opført på foranledning af Kong Philip II af Makedonien til minde om sejren over Athenienserne og deres allierede i 338 f.kr.
- 3) Olympia. Kapitæler af Ioniske søjle 'sat ned på jorden (nederst).

Fotos, side 37 (fra oven):

- 1) Olympia, nær hovedindgangen.
- 2) Olympia. Indgangen til Stadion.
- 3) Tempel med Doriske søjler.

Fotos, side 38:

- 1) Former af *Ophrys mammosa* (øverst t.v.). Denne meget formrige 'gruppe' findes vidtspredt fra det sydlige Albanien og videre langs Det Ioniske Hav, såvel på de Ioniske Øer som på fastlandet.
- 2) *Ophrys mammosa* i formen 'helenae' (øverst i midten). Denne form med mørkebrun læbe er fotograferet nær Vonitsa få hundrede meter fra landsbyen, Paliambela.
- 3) Endnu et eksemplar af formen 'helenae' (øverst t.h.).
- 4) Udsigt ud over den næsten rørskovdækkede Lake Stymphalia (nederst). I forgrunden ses en af regionens mange gulblomstrede arter af højt voksende korsblomster.

Fotos, side 39 (fra oven):

- 1) Dhimitsana. Større, spektakulært beliggende bjerglandsby beliggende på det centrale Peloponnes, vest for Tripoli.

- 2) Pinjeskov, 'Kalogria Wetland. Naturskov med kvæg som naturplejer.

Fotos, side 40 (fra venstre):

- 1) *Ophrys sphegodes* s.l.
- 2) *Ophrys fusca* subsp. *cinereophila*.

Fotos, side 41 (fra venstre):

- 1) *Ophrys ferrum-equinum*.
- 2) *Ophrys* sp. - der her igen ses i den vidt udbredte form 'Helenae' - fotograferet på anden lokalitet end tidligere.

Fotos, side 42 (fra venstre):

- 1) *Ophrys bombyliflora*, 'Humblebi-Bibblomst'.
- 2) *Ophrys lutea* subsp. *lutea*.

Fotos, side 43 (fra venstre):

- 1) *Ophrys speculum*.
- 2) *Ophrys sphegodes* subsp. *mammosa*.

Fotos, side 44 (fra oven):

- 1) *Ophrys fuciflora* med lysegule bægerblade, såkaldte sepaler.
- 2) *Ophrys sphegodes* subsp. *spruneri*.
- 3) *Ophrys tenthredinifera*.

Fotos, side 45:

Kapsia Cave, beliggende på det nordlige Peloponnes, ca. 15 km nord for Tripoli, og nær landsbyen Kapsia. Blandt eksperter er den rangeret som én af de ti mest bemærkelsesværdige grotter i Grækenland. Den franske arkæolog Gustavus Fuser fandt grotten i 1887 i en periode, hvor han var i færd med at udgrave det 'gamle Mantinea'. Blandt de mange yderst interessante fund, der er gjort i grotteområdet er lamperester og knoglerester af mennesker, bl.a. af kranier. På de to øverste fotos ses såvel stalaktitter, som stalakmitter. På det nederste foto ses resterne af et kranium.

Foto, side 46:

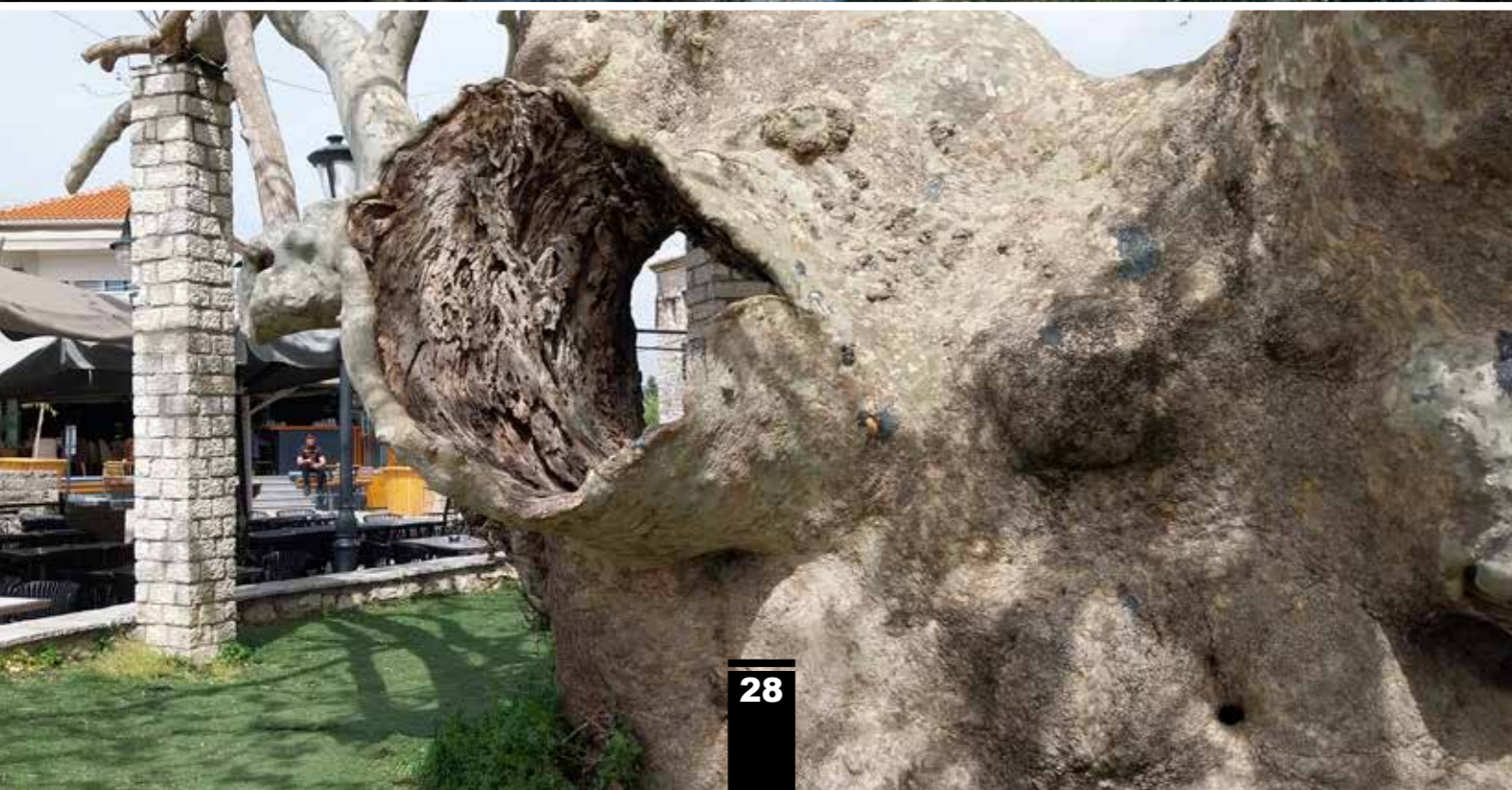
Basilika, Profitis Elias, indgangspartiet. Tripoli.

Fotos, side 47 (fra oven):

- 1) Kirkeinteriør. Kirken, 'Profetis Elias'.
- 2) Basilika Sct. Basil. Kirkerummet.
- 3) Sct. Basil. Træerne i forgrunden er Heste-Kastanie. Heste-Kastanie forekommer på verdensbasis som vildtvoksende kun i Grækenland, Albanien, Bulgarien samt i dele af det nærliggende Lilleasien.

30

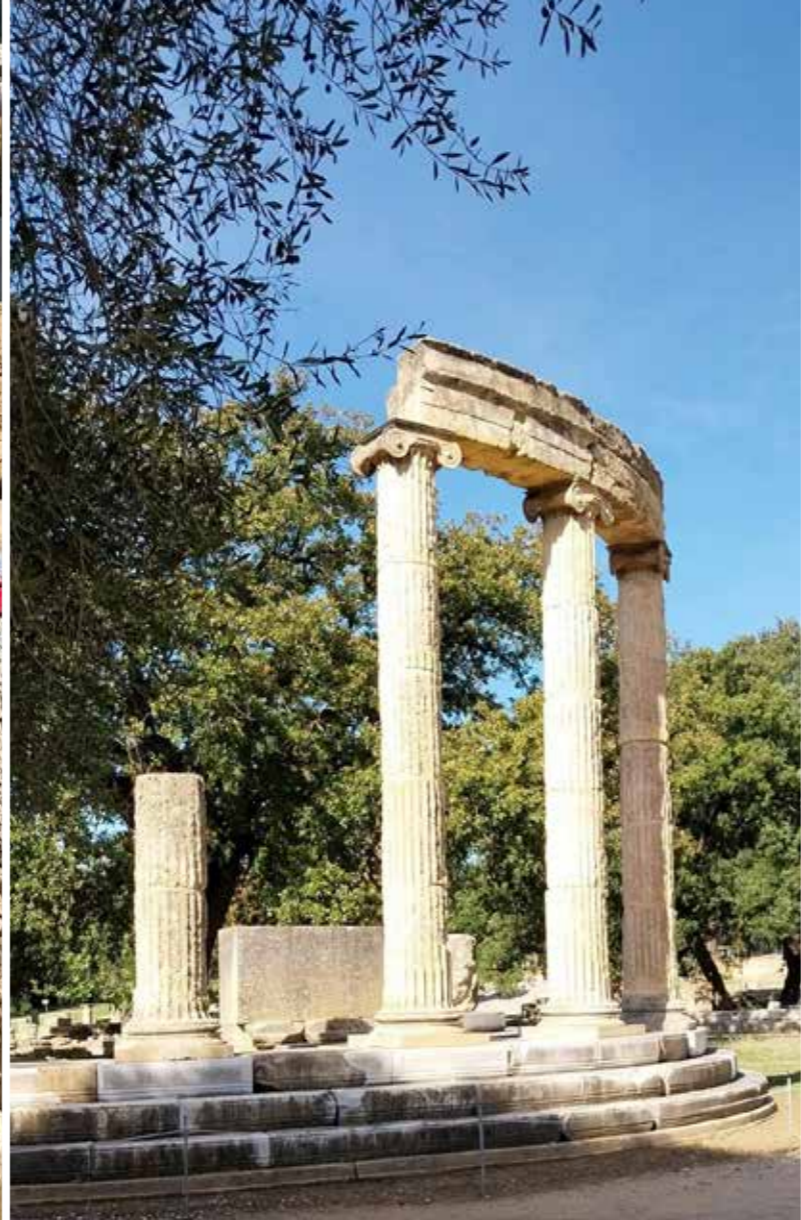
31

31

36

37

38

39

